

**VANHAN VAASAN SAIRAALA
GAMLA VASA SJUKHUS**

TOIMINTAKERTOMUS 2019

SISÄLLYS

1. JOHDON KATSAUS	1
2. TULOKSELLISUUS	2
3. VAIKUTTAVUUS	3
4. TOIMINNALLINEN TEHOKKUUS	4
4.1 Toiminnan tuottavuus.....	5
4.2 Toiminnan taloudellisuus	6
4.3 Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus	7
4.4 Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus 2017-2019.....	8
5. TUOTOKSET JA LAADUNHALLINTA.....	9
5.1 Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet	9
5.2 Palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu.....	10
6. HENKISTEN VOIMAVAROJEN HALLINTA JA KEHITTÄMINEN	17
7. TILINPÄÄTÖSANALYYSI	22
7.1 Rahoituksen rakenne	22
7.2 Talousarvion toteutuminen.....	23
7.3 Tuotto- ja kulurakenne (liite 1)	23
7.4 Tase	23
8. SISÄISEN VALVONNAN ARVIOINTI- JA VAHVISTUSLAUSUMA.....	23
9. ARVIOINTIEN TULOKSET	25
10. YHTEENVETO HAVAITUISTA VÄÄRINKÄYTÖKSISTÄ.....	25
ALLEKIRJOITUKSET	26

Toimintakertomuksen liitteet:

Liite 1, Tuotto- ja kululaskelma

Liite 2, Kustannusvastaavuuslaskelma, maksullinen toiminta

Liite 3, Kustannusvastaavuuslaskelma, maksuton toiminta

Liite 4, Psyykkisen tilan arviointi ns. GAF-asteikko

Liite 5, Hoitopäivien jakaantuminen statuksen ja hoitopäivähinnan mukaan

Liite 6, Vanhan Vaasan sairaalan julkaisutoiminta 2019

Liite 7, Sisäisen valvonnan arviointikysely

1. JOHDON KATSAUS

Vanhan Vaasan sairaalassa tuotetaan valtakunnallisesti oikeuspsykiatriasta erityistason palvelua ja mielentilatutkimuksia. Sairaala toimii ensisijaisesti oikeuspsykiatristen hoitojen aloituspaikkana ja osana tämän potilasryhmän kokonaishoitoa. Sairaanhoidopiirin esityksestä sairaalaan voidaan ottaa hoidettavaksi mielisairaita ja muita mielenterveydenhäiriöitä potevia henkilöitä, joiden hoitaminen on erityisen vaarallista, erityisen vaikeaa tai joiden hoidon järjestäminen ei ole muualla tarkoituksenmukaista. Tulosohjauksestamme vastaa THL:n valtion palvelut -osasto. Turun ja Helsingin yliopiston kanssa tehdyn sopimuksen mukaisesti sairaalassa voidaan suorittaa psykiatrian ja oikeuspsykiatrian erikoislääkärin tutkimukseen vaadittavia erikoistumisopintoja, ja toimintakertomusvuonna sairaalan lääkäritilanne onkin ollut hyvä. Lisäksi sairaala osallistuu koulutustyöhön eri oppilaitosten kanssa ja eri ammattiryhmien opintoihin liittyen.

Sairaalan palvelujen kysyntä on jatkunut vahvana ja sairaansijat ovat varsin täynnä. Yksittäisten, erittäin vaikeahoitoisten ja haastavien potilaiden määrä on vaikuttanut olevan kasvussa, mikä on sitonut paljon henkilöstöresursseja ja on osaltaan korostanut potilas- ja työturvallisuuteen sekä henkilökunnan työssä jaksamiseen ja työhyvinvointiin panostamisen merkitystä.

Mielentilatutkimuksia sairaalassa suoritettiin tarkasteluvuonna ennustettua enemmän (ennuste 25, suoritettu 30). Hoitoon mielentilatutkittavista määrättiin 12.

Vanhan Vaasan sairaalan tilatarve- ja uudisrakennusratkaisujen suunnittelua varten perustettiin Tulevaisuus-työryhmä ja yhdessä Senaattikiinteistön kanssa käynnistettiin hankesuunnitteluun ja pitkän tähtäimen kiinteistöjen kunnossapito-, remontointi- ja tilankäyttösuunnitteluun tähtäävä Tiekartta-projekti, joka toteutettiin mm. yhteisenä työpajana. Tämä työ jatkuu edelleen tulevana vuonna.

Sairaalaan tulleet potilaat ja sairaalasta lähteneet potilaat v. 2017–2019

Vuosi	Oikeuspsykiatriset potilaat			Vaaralliset ja vaikeahoitoiset potilaat		
	Tulleet	Lähteneet	Muutos	Tulleet	Lähteneet	Muutos
2017	16	7	9	16	8	8
2018	7	8	-1	9	6	3
2019	17	10	7	8	14	-6

Tarkasteluvuoden lopussa sairaalassa oli oikeuspsykiatrisia potilaita 78 (71 vuonna 2018) ja vaarallisia ja vaikeahoitoisia potilaita 73 (79 vuonna 2018). Mielentilatutkittavia oli vuoden lopussa kolme.

Sairaalaan otettiin THL:n läheteellä vuoden 2018 loppupuolella ulkomainen potilas, jolla ei ollut kotipaikkakuntaa tai pysyvää osoitetta Suomessa. Potilas oli hoidossa vuoden 2018 aikana yhteensä 68 vuorokautta. Hoitovuorokaudet sisältyivät tehokkuutta ja taloudellisuutta käsitteleviin lukuihin, mutta puuttuivat laskutetuista suoritteista. Vuonna 2019 lisätalousarvioehdotus IV:ssä myönnettiin rahoitus ulkomaisten, ilman kotipaikkakuntaa olevien potilaiden hoitopäivien kustannusten kattamiseen. Tämä

koski yhtä potilasta koko vuoden ja toista potilasta noin neljä kuukautta. Näiden potilaiden hoitopäivät sisältyvät laskelmissa tehokkuuteen ja niitä oli kaikkiaan 513.

Sairaalan johtokunta on keskustellut kokouksissaan hoitoon määrättävien ulkomaalaisien ja ns. paperittomien potilaiden hoitomaksujen maksajasta. Asiaa on viety eteenpäin, mutta asiaan ei ole vielä löydetty pysyvää ratkaisua. Sairaalan näkemys on, että ulkomaalaisten osuus mielentilatutkimuksissa ja hoitoon määrättävistä potilaista saattaa kasvaa tulevaisuudessa.

Valtion mielisairaaloilla oli yhteisenä tavoitteena liittyä vuonna 2016 Kansalliseen Terveysarkistoon. Projekti on edelleen kesken, sillä potilastietojärjestelmätoimittajalla on toteuttamatta ohjelmamuutokset hoitopäivälaskutukseen liittyen.

2. TULOKSELLISUUS

	Mittari	Toteuma 2017	Toteuma 2018	Tavoite 2019	Ennuste 2019	Toteuma 2019
Henkilötyö *	Htv	266,3	288,8	305	304,4	308,4
Sairauspoissaolot	virasto- työpv/htv	13	14	- 10 %	- 10 %	14
Työtaturmat	lkm	12	15	0	18	19
Lääkkeenantovirheet tapahtui	kpl	37	43	20	20	42
Lääkkeenantovirheet lähteltä piti	kpl	42	43	35	35	38
Huone- ja leposide-eristys	vrk / hoitopv, %	4,19	3,65	4,0	4,0	4,0
Tuottavuus	Suoritteet / htv	187	184	173	181	178
Taloudellisuus	Eur / suoritteet	366	386	396	396	408
Käyttöaste	%	89,09	93,38	93,39	96,80	96,29
Suoritteet	Hoitopäivät	49 426	52 580	52 838	54 621	54 477
mielentilatutkimus		1 244	1 551	1 444	1 730	1 883
oikeuspsykiatriset		19 517	20 503	20 746	22 726	22 872
muut vaikeahoitoiset		18 499	21 205	21 915	21 733	21 466
uudet vaikeahoitoiset		2 962	2 333	2 397	1 359	1 613
erittäin vaikeahoitoiset		2 310	2 523	1 825	2 697	2 756
kuntoutusosasto		4 894	4 465	4 511	4 011	3 887
Mielentilatutkimukset	kpl	17	21	25	25	30

** Näistä yhteisrahoitt. toim. 2,25 htv 2017, 2,3 htv 2018, 2,1 htv 2019

3. VAIKUTTAVUUS

Sairaalan tavoitteena on palvella asiakkaita molemmilla kotimaisilla kielillä sekä tarjota hoito- ja mielentilatutkimuspaikkoja maanlaajuisesti. Vanhan Vaasan sairaalasta psykiatrisia sairaanhoitopalveluja vuoden 2019 aikana osti noin 25 sairaanhoitopiiriä tai kuntaa.

Mahdollisuuksia sekä nais- että miespotilaiden hoitamiseen kehitetään jatkuvasti. Naispotilaiden osuus on vähäinen, mikä on puolestaan asettanut haasteita naispotilaiden yksilöllisen ja tarpeita vastaavan kuntoutuspolun suunnittelussa. Hoidon edetessä vastaanotto-osastoilta eteenpäin naiset sijoitetaan ns. sekaosastoille. Naisille tarjottavan hoidon kehittäminen on ollut pitkään sairaalan tavoitteena. Vuonna 2018 avatun yhdeksännen osaston myötä hoidon ja kuntoutuksen eri vaiheessa oleville naispotilaille on pystytty tarjoamaan aiempaa monipuolisempi hoitopolku.

Mielentilatutkimuksia laadittiin maassamme vuonna 2019 yhteensä 103 kpl, joista Vanhan Vaasan sairaalassa 30 (lukuun sisältyy kaksi joulukuussa 2018 valmistunutta, THL:n tammikuussa 2019 käsittelemää tutkimusta). Tämä tarkoittaa, että sairaalan osuus kaikista mielentilatutkimuksista vuonna 2019 oli 29,1 % (vastaavasti vuonna 2018 25,0 % ja vuonna 2017 23,3 %).

Naisten osuus potilaista ei ole tarkastelujakson aikana oleellisesti muuttunut. Tilinpäätöshetkellä sairaalassa oli hoidossa yhteensä 33 naista. Tarkasteluvuonna Suomessa tehdyistä, kaikkiaan 19:stä naisille laaditusta mielentilatutkimuksesta tehtiin Vanhan Vaasan sairaalassa neljä. Vuonna 2018 vastaava suhde oli kuusi kymmenestä ja vuonna 2017 viisi kymmenestä.

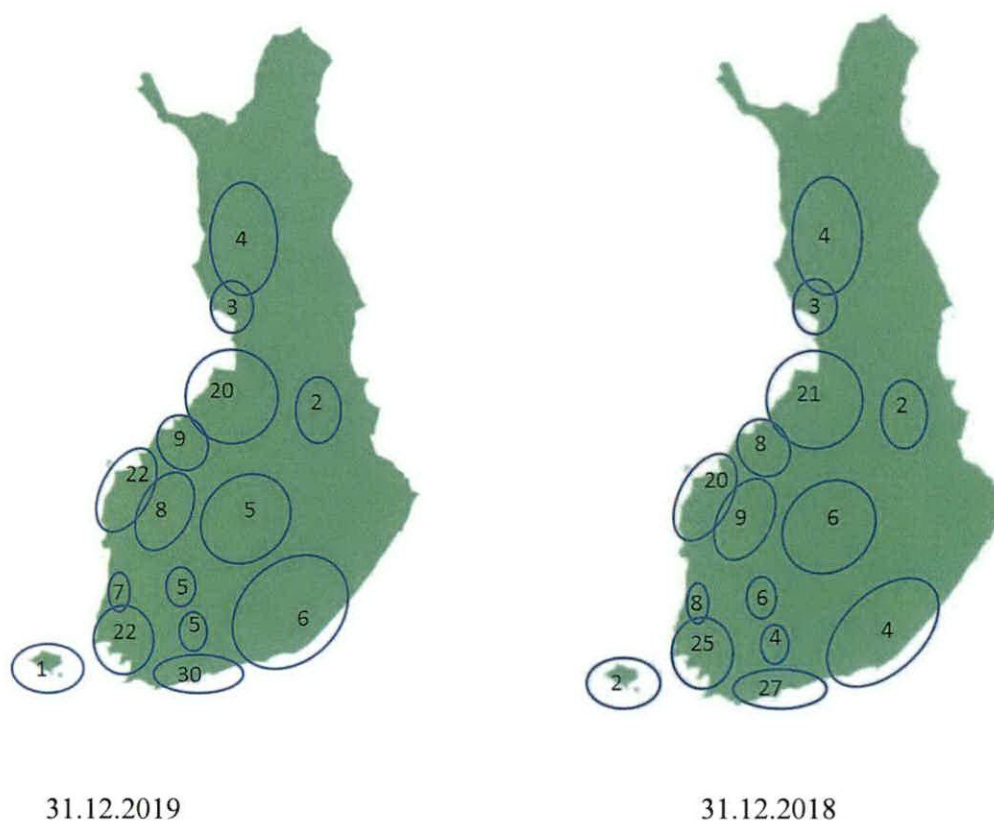
Naispotilaita hoidetaan yhdellä naisten suljetulla vastaanotto- ja tutkimusosastolla sekä kolmella sekaosastolla, joista kaksi on suljettuja kuntoutusosastoja ja yksi sairaalan pisimmälle kuntoutuneille potilaille tarkoitettu avo-osasto. Erityisesti hyvin vaikeahoitoisten naispotilaiden hoito on ollut erittäin kuormittavaa ja on vaatinut paljon henkistöresursseja, koska useammalle potilaalle on ollut välttämätöntä järjestää pitkäaikaista hoitajan välittömässä valvonnassa tapahtuvaa vierihoidtoa. Tässä yhteydessä on myös käynyt ilmeiseksi, että erilaisten hoitoa ja potilasturvallisuutta lisäävien rakenteellisten ratkaisujen, muun muassa turvasolutyyppisten hoitoympäristöjen tarve on huomioitava esim. uudisrakentamista suunnitellessa.

Naisten osuus potilaista v. 2017–2019

	2017		2018		2019	
	lkm	Naisia %	lkm	Naisia %	lkm	Naisia %
Oikeuspsykiatriset potilaat	72	18,1	71	16,9	78	16,7
Vaaralliset ja vaikeahoitoiset sekä vapaaehtoishoidossa olevat potilaat	76	22,4	79	25,3	73	27,4

31.12.2019 hoidossa olleista potilaista äidinkielenään suomea puhuvia oli 91,4 %, ruotsia puhuvia 4,6 % ja muita kieliä 4,0 %.

Potilaat kotipaikkakunnittain 31.12.2019 ja 31.12.2018

Yllä olevista kartoista nähdään sairaalassa olevien potilaiden kotipaikkakunnat. Lukumääräisesti eniten potilaita on Etelä-Suomesta lounais- ja länsirannikolta sekä Oulun seudulta. Ulkomaisia, ilman kotipaikkakuntaa olevia potilaita ei ole sijoitettu karttoihin.

4. TOIMINNALLINEN TEHOKKUUS

Sairaalan käyttöaste oli tarkasteluvuonna 96,75 %, kun tavoitteeksi asetettiin 93,4 %. Alla olevassa taulukossa käyttöaste on laskettu hoitopäivistä (ei laskutetuista), sillä ulkomaisten, ilman kotipaikkakuntaa olevien potilaiden hoitopäiviä ei ole laskutettu (potilaalla ei ole kotipaikkakuntaa tai pysyvää osoitetta Suomessa).

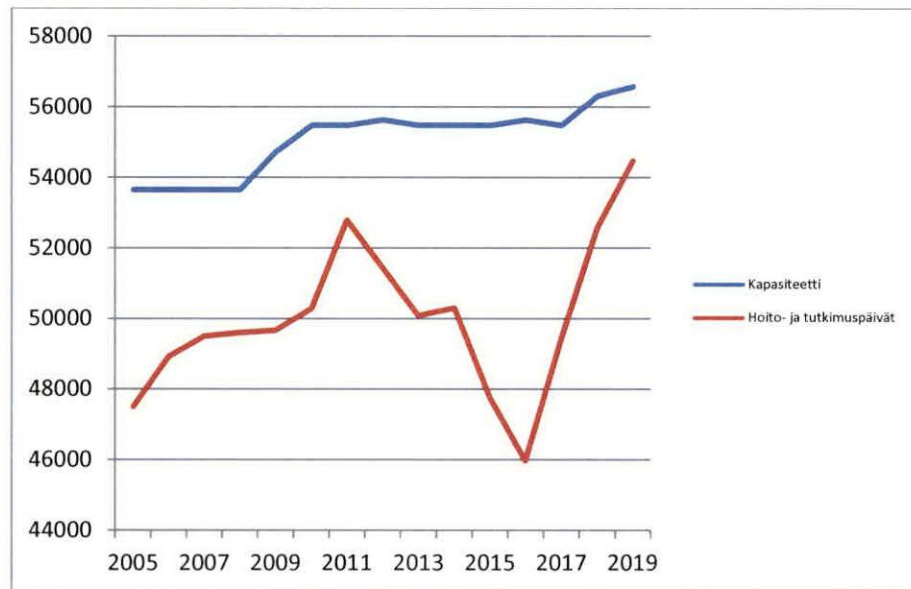
Suoritteiden määrä = laskutetut hoitopäivät + mielentilatutkimuspäivät
 Kapasiteetti = sairaansijojen kokonaismäärä x kalenteripäivät

Käyttöaste = $\frac{\text{Suoritteiden määrä}}{\text{Kapasiteetti}}$

Käyttöaste v. 2017–2019

Vuosi	Suoritteet toteuma	Kapasiteetti	Käyttöaste tavoite %	Käyttöaste toteuma %	Muutos ed. vuoteen
2017	49 426	55 480	83,38	89,09	7,79 %
2018	52 580	56 305	90,13	93,38	4,82 %
2019	54 477	56 575	93,38	96,29	3,11 %

Sairaalan kapasiteetti ja toteutuneet hoito- ja tutkimuspäivät v. 2005–2019

4.1 TOIMINNAN TUOTTAVUUS

Maksullinen toiminta

Sairaalan tuottavuutta mitataan tuotettujen suoritteiden ja henkilötövuosien suhteella.

$$\text{Tuottavuus} = \frac{\text{Suoritteiden määrä}}{\text{Henkilötövuodet}}$$

Tuottavuus v. 2017–2019

Vuosi	Suoritteet	Henkilötövuodet	Tuottavuustavoite /htv	Tuottavuus	Muutos %
2017	49 426	264,09	177,25	187,16	4,69
2018	52 647	286,5	182,11	183,75	-1,82
2019	54 477	306,3	172,00	177,86	-3,21

Henkilötövuosia kertyi sairaalassa kaikkiaan 308,4; maksulliseen toimintaan 306,3 htv ja yhteisrahoitteiseen toimintaan 2,1 htv.

4.2 TOIMINNAN TALOUDELLISUUS

Maksullinen toiminta

Maksullisen toiminnan yksikkökustannukset (taloudellisuus) on laskettu käyttäen kaavaa:

$$\text{Taloudellisuus} = \frac{\text{Kokonaiskustannukset}}{\text{laskutetut hoitopäivät} + \text{mielentilatutkimuspäivät}}$$

Kokonaiskustannukset nousivat 9,4 % verrattuna aiempaan vuoteen. Palvelujen ostot nousivat 10,9 %:lla. Henkilöstökulut kasvoivat 10,8 %:lla; tähän vaikutti henkilöstömäärän kasvu ja kiky-sopimukseen sisältyvien lomarahaleikkausten loppuminen 1.4.2019 alkaen.

Taloudellisuus v. 2017–2019

Vuosi	Kokonaiskustannukset	Suoritteet	Taloudellisuustavoite €/vrk	Taloudellisuustoteuma €/vrk	Muutos ed. vuoteen
2017	18 098 182	49 426	395,96	366,17	-6,31 %
2018	20 316 048	52 647	396,03	385,89	5,39 %
2019	22 223 549	54 477	396,03	407,94	5,71 %

Yksikkökustannukset arvioitiin budjettia tehdessä toteutunutta pienemmiksi. Palvelut ja henkilöstökustannukset ylittivät niille asetetut budjettitavoitteet. Henkilöstökustannuksissa jäi budjetointivaiheessa huomioimatta kikin-sopimuksen lakkaaminen lomarahaleikkausten osalta ja mahdolliset ylityöt. Palveluista kasvoivat potilaiden hammashuoltopalvelut sekä kuntoutuskotipalvelut.

Taloudellisuus v. 2017–2019, sairaanhoito

Vuosi	Kokonaiskustannukset	Suoritteet	Taloudellisuustavoite €/vrk	Taloudellisuustoteuma €/vrk	Muutos ed. vuoteen
2017	17 485 149	48 182	391,92	362,90	-6,45 %
2018	19 555 378	51 096	391,92	382,72	5,46 %
2019	21 314 794	52 594	391,92	405,27	5,89 %

Taloudellisuus v. 2017–2019, mielentilatutkimus

Vuosi	Kokonaiskustannukset	Suoritteet	Taloudellisuustavoite €/vrk	Taloudellisuustoteuma €/vrk	Muutos ed. vuoteen
2017	613 033	1 244	475,00	492,79	3,94 %
2018	760 670	1 551	475,00	490,44	-0,48 %
2019	908 755	1 883	487,00	482,61	-1,60 %

Mielentilatutkimuksen hinta vuonna 2019 oli 487 €/pv. Tutkimuspäivän keskimääräiseksi hinnaksi muodostui 482,61 €/pv. Tutkimuspäiviä laskutettiin yhteensä 1 883

kpl. Tutkimuksia valmistui vuoden aikana yhteensä 30 kpl, joista kaksi odotti tammi-kuun alussa 2019 THL:n käsittelyä (tutkimukset olivat valmistuneet joulukuun lopussa 2018 sairaalassa), ja tämän vuoksi ne tilastoituivat vuodelle 2019. Keskimääräinen tutkimusaika oli 59 pv.

Hoitopäivien jakaantuminen statuksen ja hoitopäivähinnan mukaan esitetään liitteessä 5.

4.3 MAKSULLISEN TOIMINNAN TULOS JA KANNATTAVUUS

	2017 toteuma	2018 toteuma	2019 tavoite	2019 toteuma	Muutos- %
TUOTOT					
maksullisen toiminnan tuotot					
- maksullisen toiminnan myyntituotot	18026	20224	20645	21476	6,2
- maksullisen toiminnan muut tuotot	162	193	180	211	9,4
tuotot yhteensä	18188	20417	20825	21687	6,2
KUSTANNUKSET					
maksullisen toiminnan erillis-kustannukset					
- aineet, tarvikkeet ja tavarat	1419	1629	1598	1671	2,6
- henkilöstökustannukset	13510	15243	15508	16880	10,7
- vuokrat	1441	1659	1717	1728	4,2
- palvelujen ostot	1357	1428	1598	1583	10,9
- muut erilliskustannukset	288	261	269	294	12,4
erilliskustannukset yhteensä	18 015	20 220	20 690	22 156	9,6
KÄYTTÖJÄÄMÄ	173	197	135	-469	-338,4
ulkom. pot. hoidon kust. yhteis-rahoitteiseen toimintaan				192	
maksullisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista					
tukitoimintojen kustannukset					
- poistot	54	61	74	30	-50,7
- korot	0	0	0	1	
osuus THL:n kustannuksista	39	44	40	47	6,9
Yhteisrahoitteisen osuus yhteis-kustannuksista	-10	-10	-10	-10	0,0
osuus yhteiskustannuksista yhteensä	83	95	104	67	-28,7
Kokonaiskustannukset yhteensä	18 098	20 315	20 794	22 032	8,5
YLIJÄÄMÄ(+)/ALIJÄÄMÄ(-)	80	92	21	-354	-485,8
Kustannusvastaavuus %	100,50	100,50	100,15	98,44	-2,1

Vuoden tulos oli noin 354 000 € alijäämäinen. Ennustetta ja toteumaa verrattaessa nähdään suurin ero palkkabudjetissa. Pääasiallinen syy on lomarahojen budjetoinnissa tapahtunut virhe.

4.4 YHTEISRAHOITTEISEN TOIMINNAN KUSTANNUSVASTAAVUUS 2017-2019

Tieteellinen tutkimus v. 2017–2019

Tutkimusprojektit	Kustannukset 2017	Kustannukset 2018	Kustannukset 2019 tavoite	Kustannukset 2019 toteuma
Perhesurmatutkimus sekä Toistuva lapsensurma - tutkimus	8 498	6 864		6 393
After care -projekti	1 689	1 510	10 000	1 730
Naisten väkivaltaisuuden erityispiirteet				
Eristämisen ja pakkotoimien käyttö psykiatriassa				
Psykopatiahanke			10 000	
COST	6 622	11 741		
Filicidit			25 000	
EviPRG			10 000	
Nuorten väkivalta, vaarallisuuden arviointi ja hoito	36 982	32 805	70 000	16 304
Aivojen MRI	4 863			
Impulsiivisen väkivallan arvioiminen	35 795	31 036	25 000	20 254
Muu tutkimus	150 616	85 636	65 000	98 989
Start	720	24 689		11 612
Orlistaattitutkimus				
Psykiatrinen hoito historiallisessa perspektiivissä				
Geneettiset, biologiset ja psykologiset muuttujat väkivaltaisen käyttäytymisen taustalla: Mielentilatutkittujen väkivaltarikollisten ennuste ja uusintarikollisuus	56 147	56 620	45 000	122 034
Alentunut syyntakeisuus	11 594	13 039	15 000	2 241
Osaston ilmapiiri ja eristämiskokemukset kahdessa eurooppalaisessa maassa	563			
Koulusurmatutkimus			15 000	8 210
Defusingitutkimus			20 000	7 234
Maksuttoman toiminnan osuus maksullisen yhteiskustannuksista	10 000	10 000		10 000
<i>Tutkimus yhteensä</i>	314 091	263 938	310 000	295 000

Vuosi	Budjetti- rahoitus	ValtionTutkimus- Rahoitus (ERVA-rahoitus)	EVO-pisteet (kolmen vuoden kes- kiarvo)	Maksuttoman toiminnan kok.kust.	Muutos ed. vuoteen %
2017	276 474	28 146		304 091	-2,98
2018	257 437	6 501		263 938	-13,20
2019	295 000	17 770		323 124	22,42

Tieteellistä tutkimusta rahoitettiin 193 000 euroa momentilta 4.18.33.01.04 ja 102 000 euroa momentilta 33.01.04. Rahoitus on kaksivuotinen; momentilta 33.01.04 ei jäänyt seuraavalle tutkimuskaudelle siirrettävää. Osuus yhteisrahoitteisesta toiminnasta on 10 000.

ERVA-rahoitusta sairaala sai 13 505,20 € tutkimukseen ”Vakavat mielenterveyden häiriöt” (Riittakerttu Kaltiala) ja 4 264,80 € tutkimukseen ”Miten oikeuspsykiatrinen syyn-takeisuus määräytyy” (Mika Rautanen).

Sairaalan julkaisut vuonna 2019 ovat liitteessä 6.

5. TUOTOKSET JA LAADUNHALLINTA

5.1 SUORITTEIDEN MÄÄRÄT JA AIKAANSAADUT JULKISHYÖDYKKEET

Käyttöaste on kuvattuna luvussa neljä. Suoritteiden määrä ylitti tavoitteen oikeuspsyki-
atristen potilaiden hoitopäivissä ja erityisvaikeiden potilaiden hoitopäivissä.

Suoritteet maksuluokittain 2017–2019, vrk

	Kuntoutus- osasto	Muut vaikea- hoitoiset	Uudet vaikea- hoitoiset	Oikeus- psykiatri- set	Erityisvai- keahoitoiset	Hoitovu- rokaudet yhteensä	Mielenti- latutki- mus
Toteuma 2017	4 894	18 499	2 962	19 517	2 310	48 182	1 244
Toteuma 2018	4 465	21 205	2 333	20 570	2 523	51 096	1 551
Budjetti 2019	4 511	21 915	2 397	20 746	1 825	51 394	1 444
Toteuma 2019	3 887	21 466	1 613	22 872	2 756	52 594	1 883

Vuoden 2019 oikeuspsykiatriseen maksuluokkaan sisältyy 513 vrk ulkomaisen potilaan hoitopäiviä, joiden kulut rahoitettiin LtacIV:stä.

Valmistuneet mielentilatutkimukset v. 2017–2019

Mielentilatutkimukset	2019	2018	2017
Lukumäärä	30	21	17
Keskimääräinen tutkimusaika, vrk	59	58	61
Keskimääräinen odotusaika mielentilatutkimukseen, vrk			
THL:n lähetteen saapumisesta	41	44	36
Paikkalupauksesta	29	27	48
KO:n päätöksestä	68	73	58

30 valmistuneesta mielentilatutkimuksesta kaksi lähetettiin THL:ään vuoden 2018 lopussa. THL käsitteli ne vuoden 2019 tammikuussa ja siten nämä tilastoituivat vuonna 2019 tehdyiksi mielentilatutkimuksiksi.

Keskimääräiset odotusajat mielentilatutkimukseen sisältää myös kesken olevien mielentilatutkimusten odotusajat. Sairaalaan määrättiin hoitoon 12 mielentilatutkimuksessa ollutta.

5.2 PALVELUKYKY SEKÄ SUORITTEIDEN JA JULKISHYÖDYKKEIDEN LAATU

Potilaat, keskimääräiset hoitoajat ja toimintakyky

Potilaiden keskimääräinen hoitoaika oli oikeuspsykiatrisilla potilailla pidempi kuin vaarallisilla ja vaikeahoitoisilla potilailla. Heidän hoitoaikaansa sisältyy myös mielentilatutkimusaika, jos tutkimus on tehty Vanhan Vaasan sairaalassa.

31.12. hoidossa olevien potilaiden senhetkiset keskimääräiset hoitoajat eivät ole paljon muuttuneet tarkastelujaksolla.

	2017				2018				2019			
	lkm	keskim. kesto			lkm	keskim. kesto			lkm	keskim. kesto		
		v	kk	pv		v	kk	pv		v	kk	pv
Oikeuspsykiatriset potilaat *	60	7	11	24	64	7	9	2	68	7	11	9
Oikeuspsykiatriset potilaat	78	7			71	7		17	78	7		
Vaikeahoitoiset potilaat *	62	6	5	27	70	6	8		66	7	4	
Vaikeahoitoiset potilaat	76	5	4	18	79	5	11	20	73	6	8	4

* Yli vuoden sairaalassa olleet; Oikeuspsykiatristen potilaiden hoitoaikaan sisältyy hoitojaksoa edeltävä mielentilatutkimusaika

Uloskirjattujen potilaiden keskimääräiset hoitoajat

	2017				2018				2019			
	lkm	keskim. kesto v	kk	pv	lkm	keskim. kesto v	kk	pv	lkm	keskim. kesto v	kk	pv
Oikeuspsykiatriset potilaat *	6	8	11	18	8	7	4	7	6	5	3	22
Oikeuspsykiatriset potilaat	7	7	9	5					10	3	4	11
Vaikeahoitoiset potilaat *	7	4	2	6	3	4		18	11	5	2	15
Vaikeahoitoiset potilaat	8	3	8	15	6	2	5	8	14	4	2	27

* Yli vuoden sairaalassa olleet; Oikeuspsykiatristen potilaiden hoitoaikaan sisältyy hoitojaksoa edeltävä mielentilatutkimusaika

Oikeuspsykiatristen ja vaikeahoitoisten potilaiden jakautuminen toimintakykyluokkiin kunkin vuoden viimeisen päivän mukaan 2017–2019

GAF-asteikko	Tasomääritys	Oikeuspsykiatriset potilaat, %			Vaikeahoitoiset potilaat, %		
		2017	2018	2019	2017	2018	2019
01–10	Tarvitsee jatkuvaa valvontaa	2,8	1,3	0,0	15,8	20,5	17,8
11–20	Tarvitsee valvontaa	13,9	17,9	21,8	32,9	35,6	31,5
21–30	Toimintakyvytön lähes kaikilla elämän alueilla	43,1	47,4	47,4	39,5	38,4	39,7
31–40	Huomattavaa toiminnan tason huonontumista	29,2	15,4	21,8	6,6	9,6	8,2
41–50	Vakavia oireita	5,6	9,0	5,1	1,3	4,1	2,7
51–60	Kohtalaisia oireita	1,4	0,0	3,8	0,0	0,0	0,0
61–100	Lievistä oireista oireettomuuteen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ei arviota		4,2	0,0	0,0	3,9	0,0	0,0
Yhteensä		72	71	78	76	79	73
	Nykytila GAF-arvioinnin keskiarvo 31.12.2019	28,2			20,4		
	Nykytila GAF-arvioinnin keskiarvo 31.12.2018	26,7			20,3		
	Nykytila GAF-arvioinnin keskiarvo 31.12.2017	27,2			20,1		
	Tulotilanne GAF-arvioinnin keskiarvo 31.12.2019	20,2			15,0		
	Tulotilanne GAF-arvioinnin keskiarvo 31.12.2018	20,5			15,6		
	Tulotilanne GAF-arvioinnin keskiarvo 31.12.2017	20,4			15,9		

Sairaalassa kaikkien kolmen tarkasteluvuoden aikana olleen 59 oikeuspsykiatrisen potilaan ja 58 vaikeahoitoisen potilaan keskimääräisen toimintakyvyn kehitys tuloarviosta nykyarvioon.

Vuosi	Oikeuspsykiatriset potilaat keskim. GAF		Vaikeahoitoiset potilaat keskim GAF	
	tulo	nyky	tulo	nyky
2017	20,0	25,8	15,2	18,9
2018	20,0	27,1	15,2	20,2
2019	20,0	29,2	15,2	21,4

Uloskirjattujen potilaiden keskimääräiset toimintakykyarviot

Vuosi	Oikeuspsykiatriset potilaat keskim. GAF		Vaikeahoitoiset potilaat keskim. GAF	
	tulo	lähtö	tulo	lähtö
2017	19,1	38,2	14,6	27,9
2018	16,9	37,6	20,5	27,3
2019	29,5	33,1	17,6	30,4

Väkivaltaan liittyvät haattatapahtumat (HaiPro) 2017–2019

Sairaalan tavoitteena on vähentää väkivaltatapahtumien kokonaismäärää ja ehkäistä erityisesti vakavia henkilövahinkoja turvallisen hoito- ja työyhteisön luomiseksi. Sairaalassa järjestetään säännöllisesti aggressiivisen potilaan vuorovaikutuksellinen kohtaaminen -koulutusta (APVK). Koulutuksen tavoitteena on antaa valmiudet yhtenäisiin toimintatapoihin väkivaltatilanteiden kohtaamisessa ja ennakoinnissa sekä tilanteiden turvallisessa hoitamisessa. Tarkasteluvuonna henkilökuntaan liittyvien väkivaltatilanteiden määrä on lisääntynyt. Edellisvuonna ”läheltä piti” -tapahtumia oli enemmän, mutta tarkasteluvuonna ”tapahtui”-tapahtumia on enemmän. Suurimmassa osassa tapahtumia vahinko on ollut lievä.

	Väkivaltatapahtumien lukumäärä yhteensä			Läheltä piti			Tapahtui		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019
Potilas	56	39	53	16	10	20	40	29	33
Henkilö- kunta	108	448	443	82	380	304	26	68	139
Yhteensä	164	487	496	98	390	324	66	97	172

Lääketurvallisuuteen liittyvät haattatapahtumat (HaiProt) 2017–2019

Lääkehoito on oleellinen osa potilaiden hyvää hoitoa ja potilasturvallisuutta, joten on tärkeää seurata lääkehoidon toteuttamisen laatua. Tyypillisimmät haattatapahtumat on esitetty taulukossa. Näiden lisäksi on ollut muutamia määrays- ja säilytysvirheitä sekä

virhe lääkkeen valmistuksessa tai käyttökuntoon saattamisessa. Lääketurvallisuuteen liittyviä HaiPro-tapahtumia tarkasteltaessa on huomattu, että monissa tapauksissa haitta olisi mahdollisesti voitu ehkäistä, jos lääkkeenjako-tila olisi ollut rauhallinen. Tarkasteluvuonna tuli ilmi tilanteita, joissa potilaalle ei ollut jaettu aloitettua lääkettä tai jo lopetettua lääkettä oli vielä annettu potilaalle. Tämän myötä aloitettiin kehittämään käytäntöä, joka estäisi lääkkeenjaossa tapahtuvat kyseisenkaltaiset haittatapahtumat.

Lääkkeenantovirheet v. 2017–2019

	Mittari	Toteuma 2017	Toteuma 2018	Tavoite 2019	Toteuma 2019
Lääkkeenantovirheet, tapahtui	kpl	37	43	20	42
Lääkkeenantovirheet, läheltä piti	kpl	42	43	35	38

Alla on esitetty lääkehoitoon liittyvät tilastoidut virheet tapahtumatyypeittäin ja minkälaisia seurauksia niistä on potilaalle aiheutunut.

Tapahtuman tyyppi	2017	2018	2019
Antovirhe	37	38	38
Jakovirhe	28	35	32
Kirjaamisvirhe	5	9	6
Muut	9	8	4
Yhteensä	79	90	80

Seuraus potilaalle	2017	2018	2019
Ei tiedossa	9	6	5
Ei haittaa	52	77	67
Lievä haitta ^{a)}	8	3	7
Kohtalainen haitta ^{b)}	1	0	1
Vakava haitta ^{c)}	0	0	0
Yhteensä	70	86	80

- a) epämukavuutta, vähäisiä tai ei mitään hoitotoimenpiteitä, hoidon viivästyminen ilman merkittäviä terveysvaikutuksia;
b) ylimääräistä kärsimystä, toimenpiteitä vaativa vamma, pitkittynyttä hoidossa oloa, hoidon viivästy-
misestä aiheutuu terveysvaikutuksia;
c) elämänlaatua huomattavasti heikentäviä vammoja, vaatii elämää ylläpitävän toimenpiteen, työkyvyt-
tömyys, kuolema

Rajoitetapahtumat vuosina 2017–2019

Status	tapahtumien lkm			potilaiden lkm			kesto yhteensä pv			kesto keskimäärin pv		
	2019	2018	2017	2019	2018	2017	2019	2018	2017	2019	2018	2017
MTT												
huone-eristys	12	12	4	2	2	2	14,3	8,2	18,5	1,2	0,7	4,6
leposide												
tahdonvastainen lääkitys	1		1	1		1						
fyysinen kiinnipito												
yhteensä	13	12	5	2	2	2						
Oik. psyk. potilaat												
huone-eristys	86	16	19	8	9	9	131,3	73,6	95,9	1,5	4,6	5,0
leposide												
tahdonvastainen lääkitys	47	42	19	3	4	3						
fyysinen kiinnipito	1	2	1	1	1	1						
yhteensä	134	60	39	12	12	11						
Vaaralliset/ vaikeahoitoiset potilaat												
huone-eristys	290	139	192	30	33	27	1894,8	1802,4	1923,6	6,5	13,0	10,0
leposide	26	31	31	4	8	7	112,2	35,4	35,1	4,3	1,1	
tahdonvastainen lääkitys	63	70	43	10	9	6						
fyysinen kiinnipito	8	13	10	2	4	6						
yhteensä	387	253	276	31	35	29						
sairaala yht.	534	325	320	45	49	39	2 152	1 920	2 073	4,0	5,9	6,5

Huone-eristyksen syynä on ollut se, että potilas on vahingollinen joko muille tai itselleen. Leposideissa olevan potilaan on pelätty vahingoittavan itseään ja siksi toimenpide on ollut välttämätön. Sairaalassa kirjataan kaikki lääkitykset ml. tahdonvastaiset nesytykset todelliselta kestoajaltaan, mikä nostaa lukumääräisesti tahdonvastaisen lääkityksen tapahtumakirjauksia.

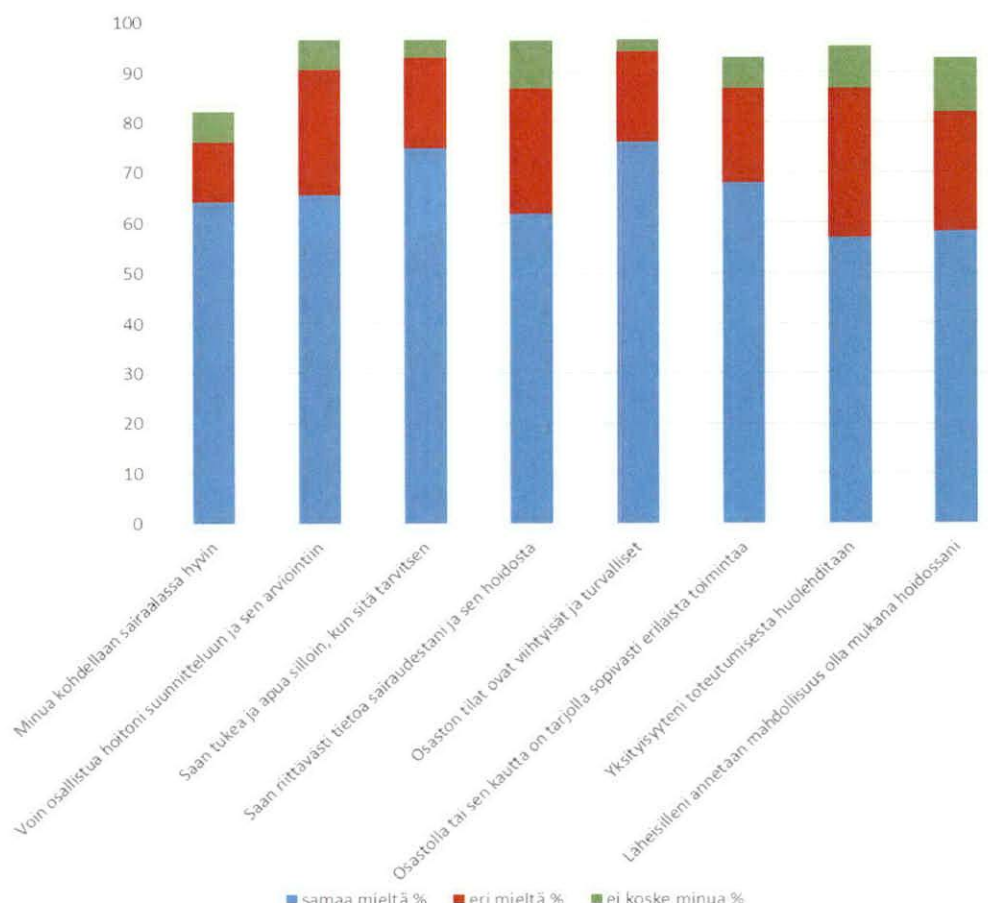
Moniammatillinen ItseMääräämisOikeus (IMO) -työryhmä on pohtinut viime vuosina mielenterveyslain säätelien rajoitteiden vähentämistä aikaisempaa enemmän, minkä perusteella potilaan itsemääräämisoikeutta vahvistavia käytäntöjä on kehitetty. Hoidon suunnittelu ja toteutus on yksilöllisempää ja myös rajoitteet harkitaan hyvin perustellusti ja potilaskohtaisesti. Sairaalassa on käytössä psykiatrinen hoitotoive, jonka tarkoituksena on huomioida potilaan toiveet hoitoonsa liittyen myös niissä tilanteissa, kun potilaan psyykinen vointi heikkenee ja potilasta voidaan joutua rajoittamaan. Rajoitustilanteen jälkeen hoitohenkilökunta käy vielä potilaan kanssa tapahtuman läpi.

Potilastyytyväisyyskysely toteutettiin 20.5.–9.6.2019. Kyselylomake jaettiin kaikille potilaille, eli lomakkeita lähetettiin 155 kappaletta ja kyselyyn vastasi 84 potilasta. Vastaajista 26 % piti hoitoa erinomaisena, 50 % hyvänä ja 10 % huonona. Alla esitetään muutamien kysymysten vastausjakaumat taulukoissa ja graafisesti. Tavoitteena on kehittää hoitoa palautteiden perusteella.

Hoidossa minua auttaa	samaa mieltä		eri mieltä		ei koske minua	
	n	%	n	%	n	%
omahoitaja	69	82,1	8	9,5	1	1,2
lääkäri	58	69,0	15	17,9	2	2,4
psykologi	45	53,6	15	17,9	11	13,1
sosiaalityöntekijä	48	57,1	17	20,2	8	9,5
toimintaterapeutti	32	38,1	20	23,8	11	13,1
muu	16	19,0	10	11,9	14	16,7

Muu, kuka (avoimeen tekstikenttään annetut vastaukset): egenskötare, hoitohenkilökunta, kaikki hoitajat, liikunta, Marko musiikkimies, muu henkilökunta, potilaat, psykoterapeutti, sairaalan ryhmät, seurat, työ, työpiste, työterapia, äiti

	samaa mieltä		eri mieltä		ei koske minua	
	n	%	n	%	n	%
Minua kohdellaan sairaalassa hyvin	54	64,3	10	11,9	5	6,0
Voin osallistua hoitoni suunnitteluun ja sen arviointiin	55	65,5	21	25,0	5	6,0
Saan tukea ja apua silloin, kun sitä tarvitsen	63	75,0	15	17,9	3	3,6
Saan riittävästi tietoa sairaudestani ja sen hoidosta	52	61,9	21	25,0	8	9,5
Osaston tilat ovat viihtyisät ja turvalliset	64	76,2	15	17,9	2	2,5
Osastolla tai sen kautta on tarjolla sopivasti erilaista toimintaa	57	67,9	16	19,0	5	6,0
Yksityisyyteni toteutumisesta huolehditaan	48	57,1	25	29,8	7	8,3
Läheisilleni annetaan mahdollisuus olla mukana hoidossani	49	58,3	20	23,8	9	10,7

Toiminnallisen kuntoutuksen menetelmiä on kehitetty edelleen vuoden 2019 aikana osana potilaiden kokonaishoitoa ja kuntoutumista vastaamaan potilaiden yhä moninaisempia tarpeita. Näyttöön perustuvan ja yksilöllisen kuntoutuksen tarjoaminen sairaalassa oleville potilaille on ollut yksi hoidon laatuun liittyvistä kehittämiskohteista. Uutena toimintamuotona loppuvuodesta käynnistyi ratkaisukeskeinen taideterapia, jota toteutetaan yksilö- ja ryhmäohjauksena.

Sairaalassa otettiin käyttöön tammikuussa 2019 Safewards-toimintamalli. Safewards-toimintamallissa esitetään konkreettisia välineitä väkivaltaisen käyttäytymisen ennaltaehkäisyyn. Safewards tarjoaa kymmenen ennaltaehkäisyn keinoa/interventiota. Käyttönotosta tehtiin kolmivuotinen projekti ja tarkoituksena on, että osastoilla on käytössä kaikki interventiot vuoden 2021 loppuun mennessä.

Green Care -toiminta jatkui sairaalassa tarkasteluvuonna. Kesälampaiden hoitoon osallistui 53 eri potilasta ja tilastoituja käyntejä lampaiden luona kertyi 291. Tarkasteluvuonna kehitettiin Blue Care -toimintaa (kuntouttavaa kalastustoimintaa). Toimintaan osallistui kuusi potilasta ja ryhmän toiminta oli tavoitteellista ja suunnitelmallista sekä dokumentoitua. Sairaalassa toimii moniammatillinen Green Care -työryhmä, jonka tavoitteena on kehittää Green Care ja Blue Care -toimintaa. Työryhmään kuuluva toimintaterapeutti ja osastonhoitaja kävivät luennoimassa valtakunnallisilla Green Care -päivillä.

6. HENKISTEN VOIMAVAROJEN HALLINTA JA KEHITTÄMINEN

Henkilöstömäärä, henkilöstörakenne ja henkilöstökulut

Henkilöstön lukumäärä v. 2017–2019

Vuosi	Lukumäärä 31.12.	Muutos ed. vuoteen %
2017	284	11,4
2018	326	14,8
2019	338	3,7

Henkilötyövuosien määrä v. 2017–2019

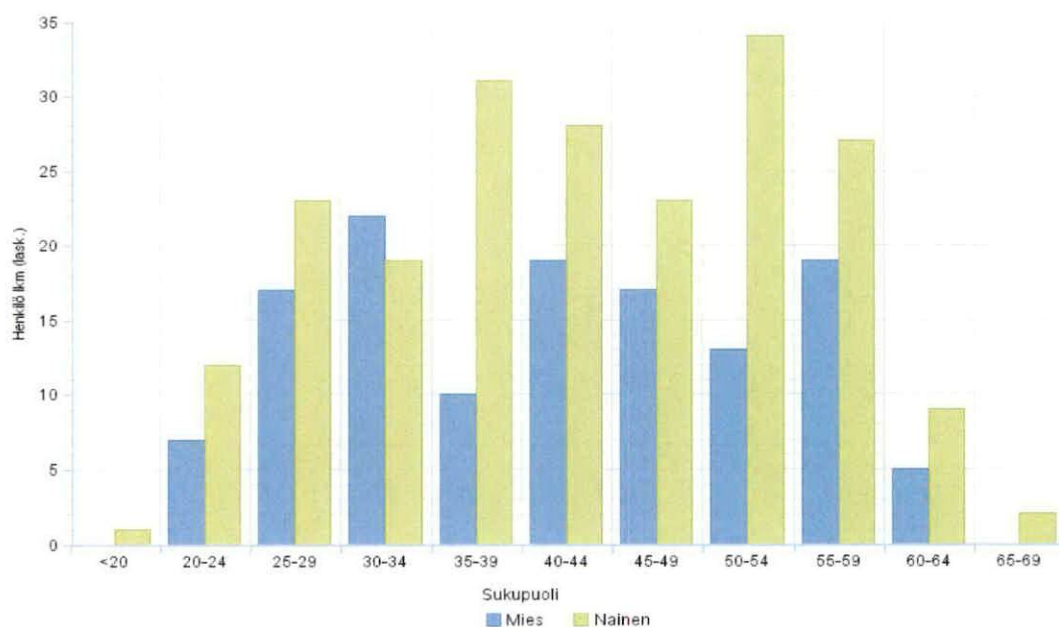
Vuosi	Htv tavoite	Htv toteuma	Muutos ed. vuoteen %
2017	262	266,3	2,9
2018	279	288,8	8,4
2019	305	308,4	6,8

Maksulliseen toimintaan henkilötyövuosia kohdentui 306,3 htv ja yhteisrahoitteiseen toimintaan 2,1 htv.

Keski-ikä toiminnoittain (miehet / naiset) v. 2017–2019

Henkilöstö	Naiset	Keski-ikä		
	%	naiset	miehet	yhteensä
31.12.2017				
hallinto	89,5	47,8	53,8	48,4
huolto	93,0	47,0	46,7	46,9
sairaanhoido	51,6	40,1	41,2	40,7
terapiat	53,3	45,8	42,9	44,4
yhteensä	63,0	43,4	42,0	42,9
31.12.2018				
hallinto	87,2	47,2	48,0	47,3
huolto	95,9	48,6	44,5	48,4
sairaanhoido	53,0	39,1	40,7	39,8
terapiat	50,0	46,3	45,8	46,1
yhteensä	63,5	43,0	41,5	42,4
31.12.2019				
hallinto	84,8	47,4	42,3	46,6
huolto	95,9	48,2	45,5	48,1
sairaanhoido	51,5	39,0	41,0	40,0
terapiat	59,1	45,8	46,8	46,2
yhteensä	62,6	42,9	41,6	42,4

Henkilökunnan ikäjakauma 31.12.2019

Koulutustasoindeksi v. 2017–2019

	2017	2018	2019	muutos -% 2017–2019
Naiset	5,02	5,06	5,07	1,0
Miehet	4,63	4,73	4,68	1,1
Kaikki	4,87	4,94	4,92	1,0

Vakinaiset ja määräaikaiset v. 2017–2019

	Naiset		Miehet		yhteensä	
	lkm	%	lkm	%	lkm	%
31.12.2017						
Vakinaiset	124	66,7	62	33,3	186	65,5
Määräaikaiset	55	55,6	43	43,4	99	34,9
yhteensä	179	63,0	105	37,0	284	100,0
31.12.2018						
Vakinaiset	149	64,2	83	35,8	232	71,2
Määräaikaiset	58	61,7	36	38,3	94	28,8
yhteensä	207	63,5	119	36,5	326	100,0
31.12.2019						
Vakinaiset	150	61,7	93	38,3	243	71,9
Määräaikaiset	59	62,1	36	37,9	95	28,1
yhteensä	209	61,8	129	38,2	338	100,0

Vakituisessa virkasuhteessa olevat ovat virkamiehiä, jotka hoitavat tarkasteluhetkellä omaa vakituista virkaansa. Määräaikaiseen virkasuhteeseen luetaan kuuluvaksi myös

ne virkamiehet, jotka ovat saaneet vapautuksen omasta virastaan ja tekevät määräaikaisena toista virkaa sairaalassa. Valtaosa määräaikaisista palvelussuhteista on sijaisuuksia.

Vaihtuvuus 2017–2019

	Lähtövaihtuvuus	%	Tulovaihtuvuus	%
Vuosi 2019				
Virkojen määrä / 31.12.2019	263		263	
toinen työnantaja (valtio)				
toinen työnantaja (muut)	1	0,38	8	3,04
eläkkeelle/eläkkeeltä	6	2,28		
Uuteen virkaan (oma virasto / vakituiset)	7	2,66	8	3,04
Valittu virkaan (oman viraston määräaikaisista)			8	3,04
	14	5,32	24	9,13
Vuosi 2018				
Virkojen määrä / 31.12.2018	261		261	
toinen työnantaja (valtio)			2	0,77
toinen työnantaja (muut)	6	2,30	16	6,13
eläkkeelle/eläkkeeltä	7	2,68		
Uuteen virkaan (oma virasto / vakituiset)	5	1,92	5	1,92
Valittu virkaan (oman viraston määräaikaisista)			40	15,33
	18	6,90	63	24,14
Vuosi 2017				
Virkojen määrä / 31.12.2017	214		214	
toinen työnantaja (valtio)	1	0,47		
toinen työnantaja (muu)	1	0,47	3	1,40
eläkkeelle/eläkkeeltä	3	1,40		
Uuteen virkaan (oma virasto / vakituiset)	2	0,93	2	0,93
Valittu virkaan (oman viraston määräaikaisista)			3	1,40
	7	3,27	8	3,74

Yllä olevassa taulukossa on eritelty, mihin vakituisista viroista on lähdetty ja mistä vakituisiin virkoihin on siirrytty.

Osa-aikaiset ja kokoaikaiset v. 2017–2019

	31.12.2017		31.12.2018		31.12.2019	
	lkm	%	lkm	%	lkm	%
Kokoaikaiset	249	87,7	293	89,9	304	89,9
Osa-aikaiset	35	12,3	33	10,1	34	10,1
Yhteensä	284	100,0	326	100,0	338	100,0

Työvoimakustannukset v. 2017–2019

Vuosi	Tehdyn työajan palkat	Muutos ed. vuoteen %	Ulkopuolinen koulutus €	Osuus henkilöstö- kuluista %	Tehdyn työajan osuus säänn. työ- ajasta %
2017	9 663 342 €	4,62	134 254	1,39	80,2
2018	10 597 356 €	9,67	297 354	2,81	80,1
2019	11 240 937 €	6,07	322 551	2,87	80,0

Työhyvinvointi

Sairaalassa on otettu käyttöön välitön purkukeskustelu -menetelmä (defusing) vuosina 2018–2019. Toimintamalli on otettu käyttöön asteittain, alkaen vastaanotto-osastoilta kohti sairaalan kaikkia osastoja. Defusing-ohjaajakoulutusta on järjestetty 24 hoitajalle. Psyykkisesti kuormittavien työtilanteiden jäsennellyn purkamisen tavoitteena on ylläpitää ja tukea työntekijöiden psyykkistä työhyvinvointia, kehittää laadukasta työturvallisuutta ja vastata työnantajaa velvoittavaan työsuojeluvaateeseen.

Riskikartoitukseen perustuvia työpaikkaselvityksiä tehtiin vuosina 2018–2019 yhteistyössä työterveyslääkärin, työterveyshoitajan ja työfysioterapeutin kanssa. Työpaikkaselvityksissä on arvioitu työn, työympäristön ja työyhteisön terveysvaaroja, terveyshaittoja, kuormitustekijöitä ja voimavaroja.

Työterveyshuolto on antanut työpistekohtaisista työpaikkaselvityksistä kirjalliset palautteet. Niiden perusteella sovitaan työpaikalla tehtävät toimenpiteet, tarkistetaan toimintasuunnitelma ja tehdään siihen tarpeelliset muutokset. Sovittujen toimenpiteiden toteutumista ja vaikutuksia seurataan. Työterveyshuollon painopistealueena on terveyttä, työ- ja toimintakykyä edistävä ja ylläpitävä toiminta sekä työhön paluun tuki.

Sairaalan työsuojelutoimikunta valvoo työturvallisuutta ja suorittaa toimenpiteitä työtapaturmien ehkäisemiseksi. Kaiku-työryhmä kehitti sairaalan työhyvinvointistrategian ja työhyvinvointisuunnitelman vuosille 2014–2015 ja siitä lähtien sitä on päivitetty vuosittain. Työryhmä tekee yhteistyötä sairaalan työsuojelutoimikunnan ja työterveyshuollon kanssa. Henkilöstön työhyvinvointia ja työssä jaksamista tuetaan mm. myöntämällä 400 €:n arvosta kulttuuriseteleitä vuodessa sekä tukemalla viraston liikuntajoukkueiden osallistumista erilaisiin tapahtumiin.

Työterveyshuollon kustannukset v. 2017–2019

Vuosi	Käyntien lkm	€/v	€/htv	Muutos-%
2017	1 412	175 875	680	27,0
2018	1 639	206 792	716	17,6
2019	1812	181 831	590	-12,1

Työterveyshuollon palvelujen toimittaja on Mehiläinen Oy. Tarkasteluvuonna terveydenhuollon kulut/htv laskivat 12,1 % ja käyntikerrat nousivat 10,6 %.

Sairauspoissaolot v. 2017–2019

Vuosi	Kalenteri- päiviä yhteensä	Työ-päi- viä yh- teensä	Työpäivät / HTV	Henkilöiden lkm	Tapauksien lukumäärät / kesto				
					1 pv	2–3 pv	4–10 pv	11– 60 pv	yli 61 pv
2017	4845	3491	13,11	222	172	275	163	70	12
2018	5481	3924	13,59	246	195	289	153	92	13
2019	6044	4338	14,07	274	314	389	198	139*	8**

* 11–65 pv, ** yli 65 pv

Tapaturmapoissaolot v. 2017–2019

Vuosi	Kalenteri- päiviä yhteensä	Työ- päiviä yhteensä	Työpäivät / HTV	Henkilöi- den lkm	Tapauksien lukumäärä / kesto				
					1 pv	2–3 pv	4–10 pv	11–60 pv	yli 61 pv
2017	83	56	0,2	12	4	3	2	3	
2018	181	122	0,4	13	2	2	7	3	1
2019	162	107	0,3	16		2	13	4	

Kuluneena vuonna tapaturmapoissaoloja oli 107 työpäivää.

Terveysprosentti v. 2017–2019

	2017	2018	2019
Henkilötyövuodet	266,3	288,8	308,4
Ilman poissaoloja olevien lkm	143	175	150
	53,7	60,6	48,6

Ilman poissaoloja olevien lukumäärä kertoo kaikkien vuoden aikana palvelussuhteessa ilman poissaoloja olleiden virkamiesten lukumäärän. Terveysprosentti kertoo heidän osuutensa henkilötyövuosista. Lyhytaikaisten virkasuhteiden vaikutus terveysprosenttiin on korostetun suuri, koska se lisää täydellä painolla lukumäärää, mutta pienellä osuudella henkilötyövuosia.

Työtyytyväisyys 2014–2018

	VVS 2018	VVS 2016	VVS 2014	NS 2017	VALTIO 2018
1. Johtaminen	3,82	3,74	3,51	3,37	3,45
2. Työn sisältö ja vaikuttamis- mahdollisuudet	4,11	4,02	3,74	3,92	3,96
3. Palkkaus	3,09	3,09	3,13	3,07	2,85
4. Osaaminen, oppiminen ja uu- distuminen	3,96	3,82	3,43	3,59	3,56
5. Työyhteisön toimintakult- tuuri	4,02	4,01	3,94	3,9	3,86
6. Työ- ja toimintaympäristö	3,72	3,65	3,68	3,75	3,68
7. Vuorovaikutus ja viestintä (tiedonkulku)	3,64	3,59	3,13	3,42	3,4
8. Työnantajakuva	4,3	4,16	3,44	3,92	3,76
Yhteensä	3,84	3,77	3,53	3,63	3,59
Halukkuus tehtäväkiertoon	45,00 %	50,80 %	54,00 %	46,00 %	50,00 %
Aikomus vaihtaa työpaikkaa (osuus vastaajista)	9,00 %	10,40 %	7,00 %	3,00 %	22,00 %
Vastausprosentti	56	59	49	49	71

Työtyytyväisyyttä mitataan VMBaro-työtyytyväisyysindeksillä, jonka arvojen vaihteluväli on 1–5 (1 = erittäin tyytymätön, 2 = tyytymätön, 3 = ei tyytymätön eikä tyytyväinen, 4 = tyytyväinen ja 5 = erittäin tyytyväinen)

Työtyytyväisyyttä mitattiin vuoden 2018 joulukuussa. Vastausprosentti muodostuu vastaajien lukumäärästä suhteutettuna vakinaisiin virkoihin. Sairaalassa oli vuosina 2014 ja 2016 virkoja 214 ja vuonna 2018 oli 261 virkaa, joten vastausprosentti oli hyvä tänäkin vuonna.

7. TILINPÄÄTÖSANALYYSI

7.1 RAHOITUKSEN RAKENNE

Pääasiallinen rahoitus syntyy maksullisen toiminnan tuotoista, joiden osuus koko rahoituksesta on noin 97,8 %. Tieteelliseen tutkimukseen kulut katettiin valtion budjettirahoituksesta sekä Tyksin erityisvastuualueen tutkimustoimikunnan myöntämästä tutkimusrahoituksesta. Budjettirahoitus tutkimustoiminnan turvaamiseksi on jatkossakin välttämätöntä.

Koulutuskustannuksia katettiin 16 991 € momentilta 28.60.12.

7.2 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Maksullisen toiminnan tuotot syntyvät pääosin sairaanhoitopiireiltä tai kunnilta perittävistä hoitomaksuista. Lisäksi mielentilatutkimuksista laskutetaan Terveiden ja hyvinvoinnin laitosta. Tulostavoite asetettiin 21 089 euroa ylijäämäiseksi. Tilivuoden tulos jäi joulukuun laskutuksen jälkeen noin 350 000 euron alijäämäiseksi. Alijäämään vaikuttivat pääasiassa henkilöstökustannusten arviointi liian alhaisena.

7.3 TUOTTO- JA KULURAKENNE (LIITE 1)

Valtaosa, noin 76 % toiminnan kokonaiskuluista on henkilöstökuluja. Vuokrien osuus kokonaiskuluista on noin 8 %.

7.4 TASE

Sairaalan taseluvut sisältyvät THL:n taselukuihin, eikä niitä seurata tai raportoida monivirastoisessa kirjanpitoyksikössä erikseen.

8. SISÄISEN VALVONNAN ARVIOINTI- JA VAHVISTUSLAUSUMA

Vanhan Vaasan sairaalan johtosääntö määrittelee organisaation rakenteen ja henkilöstön palkkaamiseen liittyvät vastuut ja valtuudet. Talouteen liittyvät vastuut ja valtuudet määritellään THL:n taloussäännössä.

Syksyllä 2019 sairaalassa suoritettiin sisäinen tarkastus THL:n toimeksiannosta. Tarkastus koski sairaalan hallinnon ja talouden menettelyitä vuosina 2018-2019 (paitsi matkojen osalta ajankohtaa 1.5.2017–31.7.2019). Hankintojen osalta tarkastelujänne ulottui myös vuoteen 2015 sekä voimassaolevien, ns. jatkuvien hankintasopimusten osalta tarvittaessa myös aiempiin vuosiin (sopimuksen laatimisvuosi). Tarkastuksessa todettiin, että tarkastuksen kohteena olevat prosessit toimivat pääosin suunnitellusti ja asianmukaisesti. Merkittävin ja vakavin havainto kohdistui yhden yksittäisen henkilön matkalaskuihin, jonka seurauksena THL ryhtyi jatkotoimenpiteisiin.

Riskinhallintaohjelma Haipron avulla sairaala seuraa aktiivisesti ydintoimintaan ja sitä tukeviin prosesseihin liittyviä potilasturvallisuus-, työturvallisuus-, tietoturva- ja toimintaympäristöilmoituksia. Sisäinen valvonta on osa sairaalan päivittäistä toimintaa.

Rahoitus ja omaisuudenhallinta

Ajantasaisen tiedon saanti sairaalan taloudesta on koettu haastavaksi Kiekun käyttöönoton jälkeen. Tähän vaikuttaa monivirastoisesta kirjanpitoyksikön mukanaan tuomat ongelmat mm. palkkakustannusten raportointiin ja talousarviomomentin virastokohtaiseen käytön seurantaan liittyen.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan menettelyt koetaan riittäviksi; toimimme taloussäännön ohjeiden mukaisesti.

Tiettyjen tehtävien siirto palvelukeskukseen on pitkittänyt taloushallinnon prosessien läpimenoaikaa; ostolaskujen esikäsittely on prosessin pullonkaula ja se luo ruuhkaa laskujen lopulliselle käsittelylle virastossa, koska laskut eivät tule tasaisesti päivittäin sairaalaan käsiteltäviksi.

Henkilöstöstrategia

Henkilökunnan osaamistaso on hyvällä tasolla; sitä ja siihen liittyviä kehitystarpeita arvioidaan vuosittain käytävissä kehityskeskusteluissa. Sairaalassa vahvistetaan vuosittain henkilöstö- ja koulutussuunnitelma, jossa on käsitelty keskeiset virkoihin liittyvät muutokset sekä koulutuksen pääpainoalueet kyseisenä vuonna.

Sairaalan maine työnantajana on hyvä, minkä vuoksi sijaisia on ollut helppo saada tarvittava määrä sairaanhoidon perustehtäviin. Myös tukitoimintoihin on sijaisia löytynyt tarvittava määrä ns. normaalitilanteessa. Sairaalan talous- ja henkilöstöhallinto ovat haavoittuvia odottamattomissa ja pitkissä poissaolotapauksissa, sillä niiden henkilöstörakenne on kevyt ja osaavia sijaisia on mahdoton saada viivytyksettä. Lääkäri- ja psykologitilanne oli toimintakertomusvuonna sairaalassa hyvä.

Tietoturva ja tietosuoja

Henkilöstö raportoi tietoturvaan ja -suojaan liittyvistä uhkista Haipro-järjestelmään. Sairaalan tietoturvaryhmä käsittelee kaikki ilmoitukset, päättää mahdollisista jatkotoimenpiteistä ja esittää ne johtoryhmälle.

Vuoden 2020 kehittämiskohteena on tiedonhallinnan ja tiedonhallintalain edellyttämät muutokset.

Henkilöstön ja potilaiden tietosuojan uskotaan heikentyneen monivirastaisen kirjanpitoyksikkörakenteen johdosta, sillä henkilötietoja ei ole voitu rajata asianomaisen, yksittäisen viraston käyttöön.

Johtamisen kehittäminen

Tavoitteiden seuranta ja tulosten arviointi on säännöllistä ja ajantasaista. Säännöllisten palaverikäytäntöjen lisäksi koko henkilökunnalle järjestetään puolivuositain kyselymahdollisuus koskien sairaalan toimintaa, tulosta ja tavoitteiden toteutumista.

Johtamis- ja toimintakulttuurin haasteet keskittyvät tiedottamiseen, päätösten läpinäkyvyyteen ja arvojen noudattamiseen. Sairaalassa toimii moniammatillinen Kaikutyöryhmä. Hyvän työilmapiirin säilyttäminen sairaalassa vaatii hyviä työyhteisötaitoja.

Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma

Sairaalan sisäinen valvonta täyttää sille valtion talousarvioasetuksen 69 §:ssä säädetyt tavoitteet. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan menettelyt koetaan olennaisilta osin riittäviksi, eivätkä ne sisällä olennaisia puutteita.

9. ARVIOINTIEN TULOKSET

Tämän toimintakertomuksen liitteenä on arviointi taloussäännön eräiden määräysten noudattamisesta virastossa. Sairaalassa tehtiin kuluneen vuoden aikana THL:n aloitteesta sisäinen tarkastus, joka koski sairaalan hallinnon ja talouden menettelyjä. Asia on käsitelty edellisessä kappaleessa.

10. YHTEENVETO HAVAITUISTA VÄÄRINKÄYTÖKSISTÄ

Kertomusvuonna ei ole havaittu väärinkäytöksiä.

ALLEKIRJOITUKSET

Tilinpäätös on hyväksytty

Vaasassa 19. päivänä helmikuuta v. 2020

ma. johtava lääkäri
Pirjo Takala

talouspäälikkö
Tuula Meuronen

Johtokunta:

TUOTTO- JA KULULASKELMA				
Vanhan Vaasan sairaala		31.12.2019		31.12.2018
Toiminnan tuotot				
Maksullisen toiminnan tuotot	21 476 421,23		20 224 083,45	
Vuokrat ja käyttökorvaukset	67 229,87		64 587,25	
Muut toiminnan tuotot	132 137,32	21 675 788,42	114 339,87	20 403 010,57
Toiminnan kulut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	1 667 140,71		1 641 079,41	
Varastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	7 246,34		-11 897,47	
Henkilöstökulut	17 175 707,92		15 462 930,50	
Vuokrat	1 733 076,18		1 658 895,90	
Palvelujen ostot	1 583 476,26		1 457 021,94	
Muut kulut	215 620,94		186 211,89	
Valmisteverastojen lisäys (-) tai vähennys (+)				
Valmistus omaan käyttöön (-)				
Poistot	30 068,89		60 957,59	
Sisäiset kulut		-22 412 337,24		-20 455 199,76
Jäämä I		-736 548,82		-52 189,19
Rahoitustuotot ja -kulut				
Rahoitustuotot	0,00		0,00	
Rahoituskulut	117,13	-117,13	381,10	-381,10
Satunnaiset tuotot ja kulut				
Satunnaiset tuotot	1 777,82		50,00	
Satunnaiset kulut	0,00	1 777,82	0,00	50,00
Jäämä II		-734 888,13		-52 520,29
Siirtotalouden tuotot ja kulut				
Tuotot:				
Paikallishallinnolta	9 200,00		6 590,00	
Elinkeinoelämältä	13 648,40			
Valtionhallinnolta	3 400,00		13 648,20	
Voittoa tavoittelemattomilta yhteisöiltä				
Kotitalouksilta				
Muut	1 800,00	28 048,40	141,20	20 379,40
Kulut:				
Kunnille				
Kuntayhtymille				
Elinkeinoelämälle				
Voittoa tavoittelemattomille yhteisöille				
Kotitalouksille	86 824,03		89 705,80	
Ulkomaille				
Muut				
Kulujen palautukset		-86 824,03		-89 705,80
Jäämä III		-793 663,76		-121 846,69
Tilikauden tuotto-/kulujäämä		-793 663,76		-121 846,69

KUSTANNUSVASTAAVUUSLASKELMA, maksullinen toiminta

31.12.2019

Maksullinen toiminta	Hallinto ja tukitoimet 5610100 ja 5610400 Toim: Ei 561020600	Salraanhol- don hallinto 56104200 Toim: Ei 561020600	Erityistön- te kiljät 56104500 Toim: Ei 561020600	Teraplat 56104400 Toim: Ei 561020600	Tukitoimet yht 5610400-56104200, 56104400-56104500 Toim: Ei 561020600	Salraanholto 56104300 Toim: Ei 561020600	Mielentilatut- kimus 5610400-56104500 Toim: 561020600	Maksullinen yhteensä 2019	Maksull. yht. 2018	Muutos%
Tuotot										
Myyntituotot (30-alkuiset)	20 284	12 783	0	57 585	90 652	20 468 748	917 021	21 476 421	20 224 083	6,19
Vuokratuotot (31-alkuiset)	67 230	0	0	0	67 230	0	0	67 230	64 587	4,09
Muut tuotot (39-,50-,60-,80,81-alkuiset)	91 915	37 042	0	252	129 208	14 631	0	143 840	128 268	12,14
Tuotot yhteensä	179 429	49 825	0	57 837	287 090	20 483 380	917 021	21 687 491	20 416 939	6,22
Kustannukset										
Aineet ja tarvikkeet (40-alkuiset)	-1 050 273	-27 157	-63 180	-75 199	-1 215 808	-423 392	-32 011	-1 671 211	-1 629 108	2,58
Henkilöstökulut (41-alkuiset)	-2 078 078	-1 746 417	-367 544	-811 553	-5 003 592	-11 106 610	-769 419	-16 879 622	-15 243 309	10,73
Vuokrat (42-alkuiset)	-1 595 387	-3 401	-573	-15 444	-1 614 806	-25 844	-87 692	-1 728 342	-1 658 896	4,19
Palvelujen ostot (43-alkuiset)	-761 027	-190 799	-74 517	-23 777	-1 050 120	-513 620	-19 386	-1 583 126	-1 427 711	10,89
Muut menot (45-,51-,61-,82-alkuiset)	-45 496	-80 243	-3 806	-9 997	-139 542	-153 997	-247	-293 785	-261 367	12,40
Osuus THL:n kust. (ei kirjata)	-46 700	0,00			-46 700			-46 700	-43 700	6,86
Ulkomaisten potilaiden hoidon kustannukset yhteisrahoitteeseen toimintaan *						191 563		191 563		0,00
Maksuttoman toim. osuus maksullisen yhteiskustannuksista	10 000				10 000			10 000	10 000	0,00
Kustannukset yhteensä	-5 566 961	-2 048 017	-509 619	-935 871	-9 060 568	-12 031 901	-908 755	-22 001 223	-20 254 091	8,63
Pääomakustannukset										
Käyttöom. poistot (48-alkuiset)	-24 683	-753	0	-4 633	-30 069	0	0	-30 069	-60 958	-50,67
Korot käyttö ja vaihto-omais.	-694	0	0	0	-694	0	0	-694	0	0,00
Pääomakust. yhteensä	-25 377	-753	0	-4 633	-30 763	0	0	-30 763	-60 958	-49,63
Kaikki kustannukset yht.	-5 592 339	-2 048 770	-509 619	-940 603	-9 091 331	-12 031 901	-908 755	-22 031 986	-20 315 048	8,45
Ylijäämä+/ Alijäämä-	-5 412 910	-1 998 945	-509 619	-882 767	-8 804 241	8 451 479	8 266	-354 495	91 891	-485,78

* Ulkomaisen potilaan hoitomaksuun myönnetty määräraha: IV lisätalousarvioesitys HE 67/2019 vp (31.10.2019)

Maksullisen toiminnan tunnusluvut

TUNNUSLUKU	2018	2019
Maksullisen toiminnan tuotot (1000€)	20 417	21 687
Kokonaiskustannukset (1000€)	20 315	22 032
Al(-) ylijäämä (+) (1000€)	92	-354
Al- tai ylijäämä % tuotoista	0,45	-1,63
Tuotot % kustannuksista	100,50	98,44

Yhteisrahoitteinen Tieteellisen tutkimus	2 019 Toteutunut	2 019 Tavoite	2 018 Toteutunut	2 017 Toteutunut
Yhteisrahoituksen toiminnan tuotot				
Muita valtion virastoilta saatu rahoitus **	295 000	244 000	257 437	276 474
EU:lta saatu rahoitus				
Muu valtionhallinnon ulkopuolinen rahoitus	18 124	15 000	6 501	28 146
Tuotot yhteensä	313 124	259 000	263 938	304 620
Kustannukset				
Aineet ja tarvikkeet (40-alkuiset)	-3 176		-74	-393
Henkilöstökustannukset (41-alkuiset)	-296 086	-240 000	-219 622	-242 868
Vuokrat (42-alkuiset)	-4 734			
Palvelujen ostot (43-alkuiset)	-350	-200	-29 311	-43 199
Muut menot (45-51-61-, 82-alkuiset)	-8 777	-8 800	-14 932	-17 631
Erilliskustannukset yhteensä	-313 124	-249 000	-263 938	-304 091
Yhteisrahoituksen toiminnan yhteiskustannusosuus				
Tukitoimintojen kustannukset	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000
Poistot				
Korot				
Muut yhteiskustannukset				
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000
Kokonaiskustannukset yhteensä	-323 124	-259 000	-273 938	-314 091
Määrärahan siirto seuraavalle kaudelle	0	0	0	529
OMARAHOITUSOSUUS	10 000	10 000	10 000	10 000

** Rivi sisältää päättäneen vuoden ja aiemmalta vuodelta siirtyneen budjettirahoituksen

Yhteisrahoitteinen Ulkomaisten potilaan hoito	2 019 Toteutunut	2 019 Tavoite	2 018 Toteutunut	2 017 Toteutunut
Yhteisrahoituksen toiminnan tuotot				
Muita valtion virastoilta saatu rahoitus **	191 563			
EU:lta saatu rahoitus				
Muu valtionhallinnon ulkopuolinen rahoitus				
Tuotot yhteensä	191 563	0	0	0
Kustannukset				
Ulkomaisten potilaiden hoitokustannukset *	-191 563			
Aineet ja tarvikkeet (40-alkuiset)				
Henkilöstökustannukset (41-alkuiset)				
Vuokrat (42-alkuiset)				
Palvelujen ostot (43-alkuiset)				
Muut menot (45-51-61-, 82-alkuiset)				
Erilliskustannukset yhteensä	-191 563	0	0	0
Yhteisrahoituksen toiminnan yhteiskustannusosuus				
Tukitoimintojen kustannukset				
Poistot				
Korot				
Muut yhteiskustannukset *				
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	0	0	0	0
Kokonaiskustannukset yhteensä	-191 563	0	0	0
Määrärahan siirto seuraavalle kaudelle	0	0	0	0
OMARAHOITUSOSUUS	0	0	0	0

** Rivi sisältää päättäneen vuoden ja aiemmalta vuodelta siirtyneen budjettirahoituksen sekä ulkomaisten potilaiden hoitomaksuun myönnetyn määrärahan: IV lisätalousarvioesitys HE 67/2019 vp (31.10.2019)

* ulkomaisten potilaiden hoitokulut, jotka siirretty maksullisesta toiminnasta

PSYKKISEN TILAN ARVIOINTI NS. GAF-ASTEIKKO

Arvioi tutkittavan alin toiminnan taso edeltäneellä viikolla valitsemalla alin väli, joka kuvaa hänen toimintaansa kuvitellulla jatkumolla mielenterveydestä sairauteen. Esimerkiksi tutkittavalle, jonka "käyttäytymiseen vaikuttavat merkittävästi harhaluulot" (väli 21–30) tulisi antaa lukema siitä välistä, vaikka hänellä onkin "huomattavaa huonontumista useilla alueilla" (väli 31–40). Käytä välin sisäisiä lukemia siten kuin tuntuu sopivalta (esim. 35, 58, 63). Arvioi todellista toiminnan tasoa siitä riippumatta, saako tutkittava lääkitystä tai muuta hoitoa ja parantaako tämä hänen toimintaansa. (Robert L. Spitzer, MD, Miriam Gibbon, MSW, Jean Endicott, PhD)

100–91	Ei oireita, hyvä toimintakyky monilla elämän alueilla, elämän ongelmat eivät koskaan näytä saavan yliotetta, toiset turvautuvat tutkittavaan hänen lämpönsä ja vahvuutensa takia.
90–81	Ohimeneviä oireita voi esiintyä, mutta toiminta on hyvää kaikilla elämän alueilla, mielenkiinto ja osallistuminen on laaja-alaista, tutkittava menestyy sosiaalisesti, on yleisesti tyytyväinen elämään, hänellä esiintyy arkipäivän huolia, mutta vain joskus ne tuntuvat hallitsemattomilta.
80–71	Vähäisiä oireita voi esiintyä, mutta toimintakyky on enintään lievästi huonontunut, arkipäivän huolia ja ongelmia esiintyy vaihtelevasti ja joskus ne ovat hallitsemattomia.
70–61	Esiintyy joitakin lieviä oireita (esim. masentuneisuutta ja lievää unettomuutta) TAI joitain vaikeuksia useilla elämän alueilla, mutta toimintakyky on yleisesti ottaen hyvä eivätkä useimmat kouluttamattomat henkilöt pitäisi tutkittavaa "sairana".
60–51	Kohtalaisia oireita TAI yleisesti joitakin vaikeuksia (esim. vähän ystäviä, tunneköyhyyttä, masentuneisuutta, sairaalloista epärointiä, yli-irteää mielialaa ja pakonomaista puhumisen tarvetta, kohtalaisen vakavaa antisosiaalista käyttäytymistä).
50–41	Vakavia oireita tai toiminnan tason huonontumista, jonka useimmat klinikot arvioisivat tarvitsevan hoitoa tai huomiota (esim. itsemurha-ajatukset tai eleet, vakavat pakkotoiminnot, usein esiintyvät ahdistuneisuushäiriöt, vakava antisosiaalinen käytös, pakonomainen juopottelu).
40–31	Huomattavaa toiminnan tason huonontumista useilla elämän alueilla, kuten työelämässä, perhesuhteissa, arvostelukyvyssä, ajattelussa tai mielialassa (esim. masentunut nainen välttelee ystäviä, lyö laimin perheensä, ei pysty kotitöihin) TAI jonkinasteista todellisuuden tajun tai kommunikaation huonontumista (esim. puhe ajoittain epämääräistä, epä johdonmukaista tai epäoleellista) TAI tutkittavalla on yksi vakava itsemurhayritys.
30–21	Toimintakyvyn lähes kaikilla elämän alueilla (esim. pysyttelee vuoteessa koko päivän) TAI käyttäytymiseen vaikuttavat huomattavasti joko harhaluulot tai harha-aistimukset TAI kommunikointi on vaikeasti huonontunut (esim. joskus asiaankuulumatonta tai tutkittava ei vastaa puhutteluun) tai arvostelukyky pettää (esim. käyttäytyy karkean sopimattomasti).
20–11	Tarvitsee valvontaa, jotta ei vahingoittaisi itseään tai muita tai huolehtia vähimmästään henkilökohtaisesta hygieniastaan (esim. toistuvia itsemurhayrityksiä, usein väkivaltaisen, maanista kiihtyneisyyttä, tuhrin ulosteella) TAI kommunikaation vaikeaa huonontumista (esim. usein hajanainen tai puhumaton).
10–01	Tarvitsee jatkuvaa valvontaa useita päiviä, jotta ei vahingoittaisi itseään tai muita tai ei yritä huolehtia vähäisestä henkilökohtaisesta hygieniastaan.

SUORITTEEN NIMI			Toteuma 2019	Budjetoitu hoitopv hinta €	Suoritteen hinta 2019 euroa	Toteutuneet tulot 2019 euroa	Osuus tuloista	Osuus hoitopäivistä
MAKSULLISET SUORITTEET (maksupäätöksessä mainitut suoritteet)								
Maksuluokka	Hoitostatus	vrk yht.	54 477			21 534 088		
Mielentilatutkittavat	Mielentilatutkittava	vrk	1 883	487	487,00	917 021	4,26	3,46
Vapaaehtoishoito	Vapaaehtoishoito	vrk	20	335	335,00	6 700	0,03	0,04
Uudet vaikeahoitoiset	Vaikeahoitoinen potilas	vrk	1 613	558	558,00	900 054	4,18	2,96
Erittäin vaikeahoitoiset	Vaikeahoitoinen potilas	vrk	2 553	807	807,00	2 060 271	9,57	
Erittäin vaikeahoitoiset	Oikeuspsykiatrinen potilas	vrk	203	807	807,00	163 821	0,76	
Erittäin vaikeahoitoiset	yhteensä	vrk	2 756			2 224 092	10,33	5,06
Muut vaikeahoitoiset	Vaikeahoitoinen potilas	vrk	21 466	376	376,00	8 071 216	37,48	39,40
Kuntoutusosasto	Vaikeahoitoinen potilas	vrk	929	335	335,00	311 215	1,45	
Kuntoutusosasto	Oikeuspsykiatrinen potilas	vrk	2 938	335	335,00	984 230	4,57	
Kuntoutusosasto	yhteensä	vrk	3 867			1 295 445	6,02	7,10
Oikeuspsykiatrinen potilas	Oikeuspsykiatrinen potilas	vrk	22 872	355	355,00	8 119 560	37,71	41,98

SUORITTEEN NIMI			Toteuma 2019	Budjetoitu hoitopv hinta €	Suoritteen hinta 2019 euroa	Toteutuneet tulot 2019 euroa	Osuus tuloista	Osuus hoitopäivistä
MAKSULLISET SUORITTEET (maksupäätöksessä mainitut suoritteet)								
Hoitostatus	Maksuluokka	vrk yht.	54 477			21 534 088		
Mielentilatutkittava	Mielentilatutkittavat	vrk	1 883	487	487,00	917 021	4,26	3,46
Vapaaehtoishoito	Vapaaehtoishoito	vrk	20	335	335,00	6 700	0,03	0,04
Oikeuspsykiatrinen potilas	Erittäin vaikeahoitoiset	vrk	203	807	807,00	163 821	0,76	
Oikeuspsykiatrinen potilas	Kuntoutusosasto	vrk	2 938	335	335,00	984 230	4,57	
Oikeuspsykiatrinen potilas	Oikeuspsykiatrinen potilas	vrk	22 872	355	355	8 119 560	37,71	
Oikeuspsykiatrinen potilas	yhteensä	vrk	26 013			9 267 611	43,04	47,75
Vaikeahoitoinen potilas	Uudet vaikeahoitoiset	vrk	1 613	558	558,00	900 054	4,18	
Vaikeahoitoinen potilas	Erittäin vaikeahoitoiset	vrk	2 553	807	807,00	2 060 271	9,57	
Vaikeahoitoinen potilas	Muut vaikeahoitoiset	vrk	21 466	376	376,00	8 071 216	37,48	
Vaikeahoitoinen potilas	Kuntoutusosasto	vrk	929	335	335,00	311 215	1,45	
Vaikeahoitoinen potilas	yhteensä	vrk	26 561			11 342 756	52,67	48,76

VANHAN VAASAN SAIRAALAN JULKAISUJA VUONNA 2019

Kaltiala-Heino R, Lindberg N. Gender identities in adolescent population: methodological issues and prevalence across age groups. *European Psychiatry* 2019;55:61–66.

Weizmann-Henelius G, Putkonen H, Rissanen T, Eronen M, Webster CD. Exploring a new structured professional judgement measure (IMP-V) through a follow-up study averaging 10 years. *Criminal Behavior and Mental Health* 2019; 29(1): 57–68.

Klier CM, Amon S, Putkonen H, Fernandez Arias P, Weizmann-Henelius G. Repeated neonaticide: Differences and similarities to single neonaticide events. *Archives of Womens Mental Health* 2019 Feb;22(1):159-164.

Karlsson L, Antfolk J, Putkonen H, Amon S, deVogel V, Flynn S, Weizmann-Henelius G. Familicide: A Systematic Literature Review. *Trauma, Violence, & Abuse*. Article first published online: January 31, 2019

Kaltiala-Heino R, Työläjärvä M, Lindberg N. Gender dysphoria in adolescent population: A 5-year replication study. *Clinical Child Psychology and Psychiatry* 2019; 24(2): 371-387

Kaltiala-Heino R, Työläjärvä M, Lindberg N. Sexual experiences of clinically referred adolescents with features of gender dysphoria. *Clinical Child Psychology and Psychiatry* 2019; 24(2): 365–378

Kuosmanen A, Tiihonen J, Repo-Tiihonen E, Eronen M, Turunen H. Changes in Patient Safety Culture: A Patient Safety Intervention for Finnish Forensic Psychiatric Hospital Staff. *Journal of Nursing Management* 2019;27(4):848–857.

Amon S, Klier Claudia M, Putkonen H, Weizmann-Henelius G, Fernandez Arias P. Neonaticide in the Courtroom – Room for Improvement? Conclusions Drawn from Austria and Finland's Register Review. *Child Abuse Review*. First published online 12 September 2019.

Weizmann-Henelius G, Keski-Valkama A, Eronen Markku, Nicholls Tonia L. Staff experiences and shared risk formulation in a large European forensic hospital. Submitted.

Laakso MP, Niskanen E, Könönen M, Vaurio O, Repo-Tiihonen E, Eronen M, Tiihonen J. Cortical thickness in type 1 alcoholism vs. type 2 alcoholism with antisocial personality disorder. Submitted.

Amon S, Klier C, Putkonen H, Weizmann-Henelius G, Fernandez Arias P. Recommendations for the Assessment and Treatment of Neonaticide Offenders. Submitted.

Taloussäännön määräykset eräiltä osin			
Määräys	Todentaminen	Arvo-sana	Kehittämistarpeet ym. huomiot
Maksuaikakorttien käytön valvonta:			
Käytettäessä yritysten asiakaskortteja tiliviraston menojen maksamisen yhteydessä, tulee mahdolliset asiakasedut käyttää tiliviraston hyväksi	- Matkustusstrategia/matkustusohjeet - Ohjeet maksuaikakorttien käytöstä (omat+THL:n)	2,5	Virasto noudattaa THL:n kulloinkin voimassa olevaa matkustusohjetta Virastossa on aktiivisesti valvottu matkustussäännön noudattamista ja tarkennettu ohjeistusta matkustajille. Arviointihetkellä mahdoton seurata asiakasedun käyttämistä.
Kun maksuaikakortilla maksetaan hankintoja, tulee noudattaa hankintalain vaatimuksia, THL:n hankintaohjeita ja voimassa olevia hankintasopimuksia	Hankintaohjeet: - laki valtion talousarviosta - asetus ja VM:n päätös valtionhallinnon yhteishankinnoista - laki julkisista hankinnoista - valtion hankintakäsikirja - taloussäännön hankintaohjeet - sairaalan omat hankintaohjeet - hyödynnetään Hansel-puitesopimukset	4,2	
Maksuaikakorttien laskuihin liitetään aina ostota- pahtumiin liittyvät kuitit	- laskun käsittelijä ei asiatarastaja ja hyväksyjä eivät laita laskua kiertoon, ennen kuin kaikki kuitit ovat liitteenä Rondon laskussa tai M2:n kululaskussa	4,9	
Luottokorttien haltijoista pidetään luetteloa maksupisteissä ja luettelo toimitetaan THL:n talouspäälikölle	- toimitetaan THL:een tilinpäätöstietona	5	Luottokortteja on käytössä yhteensä 41, joista 3 autojen polttoainekortteja. Luottoraja vaihtelee 300 - 8000 €. Talouspääliköllä yhteiskäyttöä varten oleva luottokortti, jonka luottoraja 8 000 € (lähinnä ulko- maisten seminaarien ilmoittautumismaksuja ja hotellivarauksia varten).
Maksuaikakortin käyttö verkkokaupassa hankintojen tekemiseen tapahtuu kortin haltijan kirjallisesti antaman luvan perusteella tai kortinhaltijan toimesta.	- Kassa ei luovuta maksuaikakorttia hankinnan tekijälle ilman kortinhaltijan antamaa lupaa - Kuitti ja valtakirja tapahtumalle liitetään laskuun.	4,9	

Hankinnat:			
Ilman kilpailutusta tehty yli 60 000 € arvoiset (alv 0) hankinnat on perusteltu hankintalainsäädännön mukaisesti	- käytetään hyväksi Hanselin puitesopimuksia aina kun sellainen on olemassa - Hilmassa ilmoitetaan kaikista 60 000 euroa ylittävistä hankinnoista - mikäli jotain hankintalain perusteella kilpailutettavaa hankintaa ei kilpailuteta, kirjataan päätös ja lain mukaiset perusteet kilpailuttamatta jättämiselle	4,6	
Hankinnoista laaditaan aina kirjallinen sopimus tai tilaus ellei kysymyksessä ole arvoltaan vähäinen hankinta	- laaditaan sopimus ja - tehdään hankintapäätös	4,6	
Menopäätös:			
Menopäätöksen tekijä on talous -päällikkö tai hänen määräämä henkilö	- kaikki menopäätökset tekee taloussäännön mukaisesti johtava lääkäri tai talouspäällikkö	4,5	
Ennen kuin tavaraa tai palvelusta koskeva tilaus tehdään tai muulla tavoin sitoudutaan menon maksamiseen, on menopäätöksen tekijän varmistettava menon laillisuus ja tarkoituksenmukaisuus sekä valtuuden ja määrärahan riittävyys	- toistuvaishankinnoissa on hankintoja tekevillä henkilöillä oikeus tehdä tavanomaisia tilauksia puitesopimustoimittajilta ja tehdä tehtävänsä liittyviä pienhankintoja maksuaikakorttien luottorajojen puitteissa - tavanomaista suurempiin ja poikkeuksellisiin hankintoihin tarvitaan talouspäällikön erillislupa	4,1	Hankintasäännöistä täytyy tiedottaa henkilöstöä vuonna 2019
Jos asiassa tarvitaan erityinen päätös, lupa, lausunto tai muu hyväksyminen, on menopäätöksen tekijän varmistettava, että sellainen on saatu	- kuten edellä	4,1	Hankintasäännöistä täytyy tiedottaa henkilöstöä vuonna 2019
Toimintamenoilla ei pääsääntöisesti tueta yhdistystoimintaa tai hyväntekeväisyyttä	- toimitaan taloussäännön mukaan	4,8	Vuosittainen tuki potilastuki ry:lle.
Valtuudet sopimusten tekemisestä säädetty mielisairaaloiden johtosäännössä Oikeus sitoutua menoon on henkilöllä, jolla on työjärjestyksen tai ohjesäännön nojalla annettujen valtuutusten perusteella oikeus käyttää ratkaisuvalltaa asiassa	- Johtosäännön mukaan nimittämisvaltuudet ovat johtavalla lääkärillä. Muiden sopimusten teosta ei säädöksiä johtosäännössä. - Taloussäännön mukaan menopäätöksen teko-oikeus on talouspäälliköllä ja tutkimus- ja hoitovälineitä koskien johtavalla lääkärillä.	5	

Vastaanottotarkastus:			
Tavaraa tai palvelusta vastaanotettaessa on suoritettava vastaanottotarkastus	- ohjeistettu	4,5	
Jos tarkastuksessa ilmenee, että toimitus on virheellinen tai sopimuksen vastainen, on mahdollisimman pian tehtävä reklamaatio myyjälle	- laskua ei yleensä makseta, ennen kuin hyvitys saatu (reklamaation tekijällä velvollisuus valvoa reklamaation käsittely)	4,8	
Numero- ja asiatarkastus:			
Tulostositteiden numero- ja asiatarkastuksen tekevät mielisairaaloissa talousjohtajan/-päällikön määräämät henkilöt ja hyväksymisen talousjohtaja/-päällikkö tai hänen määräämänsä henkilö.	- määriteltä Handi - käyttöoikeuksissa	5	
Menon hyväksyminen:	-		
Menon hyväksyjä ja asiatarkastaja eivät voi olla sama henkilö	- menettely määriteltä Handi - käyttöoikeuksilla	5	
Sairaalan johtavan lääkärin edustusmenot hyväksyy johtokunnan puheenjohtaja	- edustusmenot ovat sairaalassa hyvin harvinaisia ja mikäli niitä syntyy toimitaan ohjeen mukaan	5	
Sairaalan muiden henkilöiden edustuluonteiset menot hyväksyy sairaalan johtava lääkäri	- kuten edellä	5	
Jos maksu suoritetaan laskujäljennöstä käyttäen, on tositteeseen merkittävä minkä vuoksi alkupe- räiskappaleita ei voitu käyttää. Selvitykset ja tarkastukset on päivättävä ja allekirjoitettava	- Palkeet huolehtii	5	
Matkustaminen:			
Virka- ja työmatkoista saatavat etuudet tulee käyttää virka- ja työtehtävien hoitamiseen	- sairaalan oma ohje	4,0	ainakin ohjeet on olemassa, seuranta vaikea
Matkustusohje tms. laadittu henkilökunnalle matkamääräyksen ja matkalaskujen täyttämistä sekä liitteiden liittämistä ja laskun hyväksymistä varten.	- Matkustusstrategia/matkustusohjeet	4,7	Noudatetaan THL:n matkustusohjetta
Ulkopuolisten tahojen rahoittamien matkojen vastaanottamisesta päättää johtokunnan puheenjohtaja	- tehty päätös, että ulkopuolisten rahoittamia matkoja ei vastaanoteta, sairaala maksaa henkilöstönsä matkalaskut aina, kun matkaa varten	5	Noudatetaan hyvin.

	annetaan matkamääräys (kaikista matkoista tulee olla matkamääräys)		
Luontaisedut:	-		
Sairaalan henkilöstön käyttöön voidaan erityisestä ja perustellusta syystä esittää luovutettavaksi tili- viraston omaisuutta luontaisena. Luontaisujen esittämisestä päättää maksupisteissä johtokunnan puheenjohtaja.	- luontaisena johtavalla lääkäriä, johtavalla ylihoitajalla, talouspäälliköllä ja ylilääkäreillä puhelinetu, josta vm:n päätös - ei muita luontaisuja - toimitaan taloussäännön mukaisesti	5	
Arkistointi:			
Sairaalassa noudatetaan arkistolain ja valtiokont- torin määräyksiä	- sairaalassa oma arkistosääntö	4	Saatetaan loppuun AMS:n päivitys 2019
Omaisuuksien hallinta:			
Inventoinnista laaditaan inventoijan ja vastuun- kilojen allekirjoittama pöytäkirja tai kertomus.	vuosittain inventoidaan seuraavat varastot: - lääkevarasto - elintarvikevarasto - siivousainevarasto - keskusvarasto (paperit) - terapiatoimintojen varastot	5	Tilinpäätösasiakirjat
Irtaimen omaisuuden käytöstä poistosta päättää talouspäällikkö tai määräämänsä henkilö.	- Poistosta ilmoitus ja merkitään irtaimistore- kisteriin poistetuksi.	4,8	
Virka-autoa käytetään vain virkatehtävien hoita- miseen ja käytöstä pidetään ajopäiväkirjaa. Virka- autojen käyttöoikeuksista päättää talouspäällikkö	- talouspäällikkö ohjeistanut virka-autojen ajo- lupien myöntämisen	4,8	Ajoluvan saannin yhteydessä annetaan kirjalliset oh- jeet virka-auton käytöstä.
Jos henkilöstön käyttöön luovutetaan sairaalan koneita ja laitteita, asiasta on tehtävä etukäteen sopimus yksikön vastaavan ja työntekijän välillä	- atk – laitteiden luovutuksesta henkilökunnan käyttöön tehdään kirjallinen sopimus atk – vas- taavan ja työntekijän välillä - matkapuhelin+simkortti luovutetaan henkilö- kunnalle kuittausta vastaan, rikkimenneet korva- taan uudella laitteella kun vanha tuodaan takai- sin.	4,8	
Hoitovuorokauden hinnasta päättää johtokunta.	- johtokunnan päätökset hoitopäivähinnoista	5	
KESKIVARVO		4,6	